

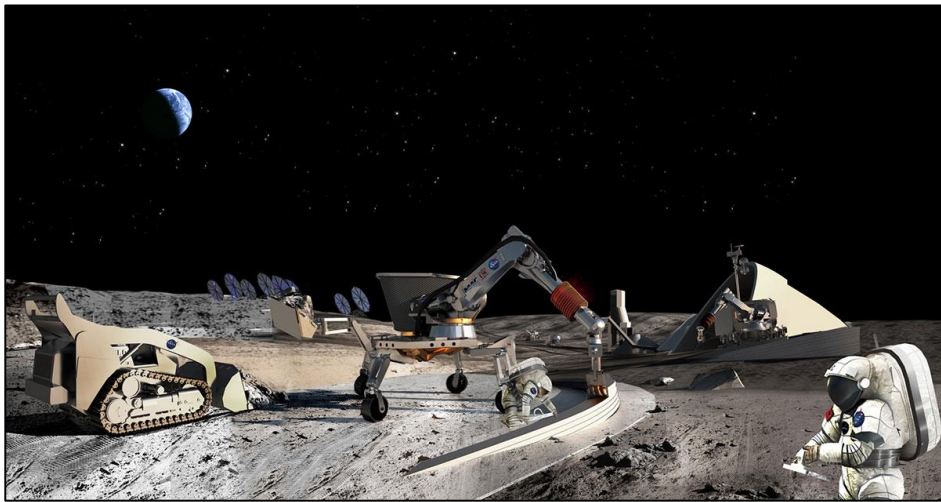
نشست علمی تخصصی هنر ، معماری و شهرسازی عصر پنجمین ها

محل برگزاری: سالن اجتماعات مهندسين مشاور هرم پی

زمان: پنجشنبه ۱۸ بهمن ۱۳۹۴

عنوان: معماری و نجوم

سخنرانان و اعضای پنل: آقای دکتر سپهر اربابی، خانم مهندس آتنا فخر

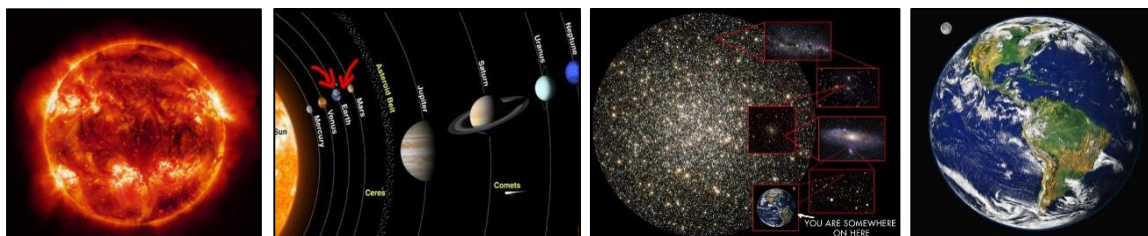
چکیده‌ای از سخنرانی‌ها به شرح زیر می‌باشد.

در ابتدا آقای دکتر محمودی به معرفی رصدخانه ملی ایران پرداختند و اینکه رصدخانه، در گذشته چه بوده و در امروز به چه صورت است. سپس به تعریف رصدخانه و رصدسرا پرداختند و تفاوت این دو را بیان کردند. نمونه‌های خارجی رصدخانه و رصدسرا را نشان دادند و اینکه معماری در آن زیاد خود نمایی نکرده و به عملکرد آن و شکل زمین وابسته است و با کاربری هماهنگ بوده است. سپس به پیشنهاد محمود قمی (مشاور الملک) تحصیل کرده فرانسه به ناصرالدین شاه، راجع به تأسیس رصدخانه سلطنتی اشاره کردند، که این پیشنهاد رد شد و این پرونده بسته شد و در سال ۱۳۷۶ دوباره باز می‌شود. رصدخانه تأسیس پیدا می‌کند و مکان انتخاب می‌شود. سند ملی می‌شود و سپس انتخاب قله و مشاور انجام می‌شود. فرآیند انتخاب مشاور هم توسط فراخوانی انجام شد که وی در آن شرکت کردند. سرانجام شرکت آقای محمودی انتخاب و عقد قرارداد شد. وی در آخر تأکید کردند که در طراحی رصدخانه بحث هنر نمایی و به رخ کشیدن معماری مطرح

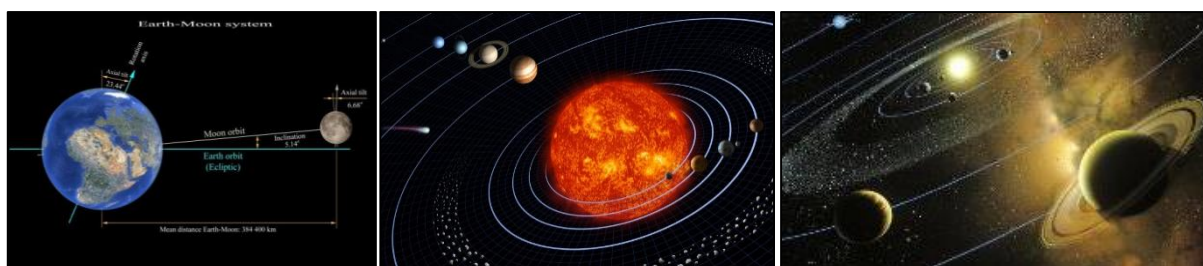
نیست.

سخنران اول خانم مهندس فخر ، خانم مهندس فخر در ابتدا صحبت از تنها دلیل وجود حیات بر روی کره زمین کردند، که ستاره خورشید است و اگر این ستاره نبود، حیاتی روی زمین اتفاق نمی افتاد. فاصله مناسب ما از خورشید که ستاره منظومه ما هست و جهت قرارگیری ما و عوامل دیگر باعث وجود حیات روی کره زمین شده است.

وی در ادامه به اقلیم پرداختند و اینکه چه می شود که ما پدیده ایی به نام اقلیم روی زمین داریم؟ چه اتفاقی می افتد که ما فصل ها را داریم؟ محور کره زمین کاملاً عمودی نیست. محور چرخشی شمال - جنوب کره زمین، $23/5$ درجه زاویه دارد. این پدیده چرخش زمین به دور خورشید و محور $23/5$ درجه زمین، باعث به وجود آمدن فصل ها در نقاط مختلف کره زمین می شود چرخش کره زمین به دور خودش هم، روز و شب را به وجود می آورد. هر اتفاقی که روی کره زمین می افتد، به مرور زمان باعث تغییر کردن ژنتیک آدم ها هم شده است. شرایط اقلیم انسان ها، باعث به وجود آمدن اقوام شده است.

خانم فخر به بناهایی که توسط آن معمارها به منجم ها کمک می کنند، اشاره کردند:

- رصدخانه ها: بخش تخصصی مکانیکی دارند که زیاد به معماران مربوط نمی شود و معمار می تواند از لحاظ طراحی به خواسته منجم برای تولید فضا کمک می کند.

- آسمان نما: در واقع فضاهایی هستند که در آن آسمان را شبیه سازی شده است به این دلیل که امکان رصد وجود ندارد یا به دلیل آموزشی و یا برای اینکه مردم، علاقه مند به توجه به آسمان شوند.

- سازمان ها فضایی و پژوهشکده ها: فضاهایی هستند که در اختیار منجمان و دانشمندان قرار می گیرد و به دلیل کاربری خاصی که دارد، دارای ضوابط خاصی است.

- موزه ها و مراکز علم: موزه ها و مراکز علمی در اختیار منجمان است و تاریخ علم نجوم را نمایش می دهد. شرایط این نوع موزه ها متفاوت است. به دلیل اینکه ما با ناشناخته ها روبه رو هستیم. معمارها برای طراحی درگیر علم نجوم می شوند و باید مقداری فیزیک و نجوم بدانند.

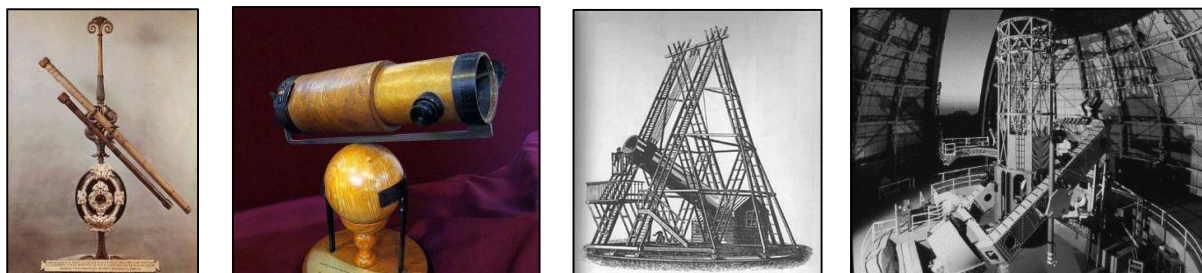
سخنران دوم آقای دکتر سپهر اربابی ، آقای دکتر سپهر اربابی به چشم که اولین ابزار انسان برای مطالعه آسمان است، اشاره می کند. مردمک چشم می تواند دایره ایی را که نور از آن وارد می شود، بزرگ تر و کوچک تر کند. این خاصیت به ما کمک می کند تا بتوانیم اجرام بسیار کم نور را در شرایطی که نور زیاد وجود ندارد، ببینیم. وی بر این عقیده اند که در دوران باستان، انسان به مراتب بیشتر با آسمان در تماس بود و نورهای مزاحم شهر و آلودگی های شهری وجود نداشت. این تمدن شهرنشینی ما را به جایی رسانده که بچه های ما شاید تا به حال نگاهی به آسمان نیانداخته باشند و ستاره و ماه، برای آنها، جلب توجهی نمی کند.

آقای اربابی به بناهایی از دوران باستان اشاره میکنند که کاربرد نجومی داشته که معروف ترین آن، استون هنج در ایرلند است که در زمان های خاصی از سال، مسیر نور را نشان می دهند.

وی در ادامه به تاریخچه نجوم، ابزارهای

نجوم در قدیم و نخستین مشاهده سحابی ها در یونان، اختراع اولین تلسکوپ ها در ابتدای قرن ۱۷ میلادی و توسط گالیله و نیوتون و کشفیات مهم گالیله و هابل که انقلابی در جهان بینی بشریت به وجود آورد، می پردازند و اشاره ی مختصری به تلسکوپ های بزرگ در حال حاضر موجود در روی زمین و ساختار آنها کردند.

خانم مهندس فخر در ادامه به اقامت خارج از زمین پرداختند و اینکه معماران در این زمینه بهتر است نجوم بدانند. همانطور که زنده یاد نادر خلیلی با توجه به هزینه بالای اقامت و ساخت روی سیاره دیگر، بهترین ایده برای اقامت روی کره ماه را پیشنهاد دادند، که استفاده از خود متریال موجود در آن سیاره بود.

آقای دکتر سپهر اربابی در آخر یک ترسیم کوتاهی از انواع تلسکوپ هایی که در آینده قرار است ساخته شود یا در حال ساخت هستند، کردند:

